

LAUSUNTO LUONNOKSESTA LAIKSI ELÄINTEN HYVINVOINNISTA JA LAEIKSI ERÄIDEN SIIHEN LIITTYVIEN LAKIEN MUUTTAMISESTA

Aluksi

Islamin sääntöjen mukainen halal-teurastus sekä juutalaisten shechita-teurastus loppuvat Suomessa, mikäli luonnos eläinten hyvinvointilaista hyväksytään sellaisenaan. Luonnoksessa esitetään, että jatkossa eläin tulisi olla tainnutettuna ennen verenlaskun aloittamista. Tämä tekisi lihasta muslimien kulutukseen kelpaamatonta. Tällä hetkellä eläinsuojelulain mukaan verenlasku on aloitettava samanaikaisesti tainnuttamisen kanssa. Siipikarjaan kuuluva eläin saadaan kuitenkin teurastaa katkaisemalla kaula nopeasti terävällä aseella, mutta lakiehdotuksessa tämäkin kiellettäisiin.

Suomen Muslimifoorumi ry vastustaa kyseisiä uudistuksia. Suomen Muslimifoorumi ry:n näkemyksen mukaan kaavailtu uskonnollisista syistä noudatettavan teurastustavan kieltä rajoittaisi muslimien ja juutalaisten uskonnonvapautta sekä rapauttaisi näiden kahden uskonnollisen vähemmistön yhdenvertaista asemaa yhteiskunnassa. Kielto on eläinten hyvinvoinnin kannalta tarpeeton, sekä osoitus islamofobiasta ja yleisestä uskontovastaisuudesta. Kielto estäisi suomalaisia muslimeja nauttimasta kotimaisesta lihasta. Tämä ei ole yhdenvertaista, eettistä tai ekologista.

Lakiuudistuksen tarpeettomuus

Lakiehdotusta perustellaan Foorumin käsityksen mukaan eläinten hyvinvoinnilla. Myös islamilaisessa halal-teurastuksessa, samoin kuin eläinten kohtelussa ylipäätään, tulee huolehtia eläimen hyvinvoinnista kokonaisvaltaisesti. Muslimit uskovat teurastukseen liittyvien sääntöjen ja ohjeiden tulevan Jumalalta, ja ne ovat siten kaikkein oikeudenmukaisimpia. Islamilaisessa ajattelussa jokainen ihminen on vastuussa teoistaan, ja eläimiä julmasti kohteleva ihminen voi joutua teoistaan vastuuseen viimeistään Tuomiopäivänä. Eläintä tulee kohdella hyvin sen koko elämän ajan. Teurastustilassa ei tule olla muita eläimiä, käytettävä veitsi tulee pitää piilossa eläimeltä ennen teurastusta ja teurastuspaikan tulee olla puhdas verestä ennen seuraavaa teurastusta. Teurastus tapahtuu erittäin terävällä veitsellä, yhdellä viillolla.

Suomen juutalaisten seurakuntien keskusneuvoston [lausunnossa](#) edelliseen hallituksen esitykseen eläinten hyvinvointilaiksi käydään läpi tutkimuksia liittyen juutalaisten shechita-teurastukseen ja toisaalta tainnuttamiseen ennen verenlaskua. Suomessakin käytetty tainnutus pulppipistoolilla voi epäonnistua ja aiheuttaa suurta

kärsimystä eläimelle. Vastaavasti jos verenlasku aloitetaan oikeaoppisesti, on eläin nopeasti tiedoton.

Kaavailtu eläinsuojelulain muutos on myös muilta osin tarpeeton. Tällä hetkellä teurastus tehdään samanaikaisesti tainnutuksen kanssa, joten ongelmaa asian suhteen ei pitäisi olla eikä lakia näin ollen tarvetta muuttaa – ellei tarkoituksena ole nimenomaan kieltää uskonnollisista syistä ja tavalla toteutettava teurastus. Kiellon ”myönteiset” merkitykset yhteiskunnan näkökulmasta ovat muiltakin osin vähäiset. On epäselvää, kuinka paljon suomalaista halal-lihaa tuotetaan, mutta Foorumin käsityksen mukaan kyse ei voi olla suurista määristä varsinkaan suhteessa muuhun tuotettuun ja teurastettuun suomalaiseen lihaan. Kyse tuntuu siis olevan enemmän periaatteellisesta asiasta.

Kieltoa ympäröivä ilmapiiri

Muslimien uskonnonharjoitukseen kohdistuvia rajoituksia ei voida irrottaa eurooppalaisesta ja suomalaisesta islamofobisesta ilmapiiristä ja kontekstista, jossa rajoituksia tehdään. Esimerkiksi Pew -tutkimuskeskuksen [raportin](#) mukaan vuosina 2007–2017 rajoitukset uskonnollisten ryhmien tai yksilöiden toimille olivat Euroopassa suurimpia suhteessa muihin tutkittuihin maantieteellisiin alueisiin. Mahdollisen kiellon henkinen vaikutus olisi muslimeille suuri, kun keskeisesti heidän uskontoonsa kuuluva asia kiellettäisiin.

Vähemmistöjen toimiin liittyy usein myös ennakkoluuloja sekä tietämättömyyttä. Länsimaissa muslimien tapoja, jotka poikkeavat valtavirrasta pidetään usein myös ongelmallisina ja barbaarisina, riippumatta siitä onko kyseisessä yhteiskunnassa muita yhtä ”barbaarisia” tapoja. Suomen Muslimifoorumi ry viittaa esimerkiksi siihen, että julmien metsästysrautojen käyttö on edelleen sallittua, ja asiasta tehty [kansalaisaloite on vasta edennyt eduskuntaan](#). Tainnutuksen kanssa samanaikaisesti tapahtuvan nopean kaulaviillon kieltäminen vaikuttaa siis kieltämättä tekopyhältä. Poliittisesti suurelta osin järjestäytymättömältä ja pieneltä vähemmistöltä, kuten muslimeilta, on helpompaa ottaa oikeuksia pois, kuin rajoittaa muita yhteiskunnassa yleisesti käytössä olevia tapoja.

Kielto huonontaisi muslimien yhdenvertaista asemaa yhteiskunnassa

Eurooppalaisessa oikeuskäytännössä on vastaavien kieltojen yhteydessä todettu, että muslimit ja juutalaiset voivat jatkossa hankkia lihaa ulkomailta. Tämä on totta, mutta monella suomalaiselle uskovaiselle on tärkeää syödä kotimaista lihaa, jonka alkuperään ja tuotantoon voi luottaa, sillä ulkomaisen lihan alkuperästä ja lihantuotannon eettisyydestä ei tietoa. Lisäksi on kyseenalaista, kuinka pitkään halal-lihaa on mahdollista Euroopan alueelta saada, sillä jotkut Euroopan maat ovat jo kieltäneet kokonaan halal- ja shechita-teurastuksen.

EU-lainsäädäntö tällä hetkellä myös nimenomaisesti antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden sallia uskonnollisista syistä noudatettavan teurastustavan. Suomen ei siis tarvitse sitä kieltää. Suomen ei myöskään tulisi liittyä niiden muiden Euroopan maiden joukkoon, jotka rajoittavat muslimien ja juutalaisten uskonnonvapautta näin keskeisellä tavalla.

Asiassa on myös syytä muistaa, että Suomen lainsäädännöllinen tilanne ei ole täysin verrattavissa muihin EU-maihin. Asiassa on huomioitava muun muassa perusoikeusmyönteinen lainlaskenta. Yhdenvertaisuuslaissa säädetään lisäksi viranomaisen velvollisuudesta edistää yhdenvertaisuutta. Kaikki edellä mainitut seikat huomioon ottaen, halal- ja shechita- teurastuksen kiellon ei millään tavalla voida katsoa edistävän suomalaisten muslimien eikä juutalaisten yhdenvertaista asemaa yhteiskunnassa.

Kunnioitavasti,

Suomen Muslimifoorumi ry
<https://www.muslimifoorumi.fi>
[Facebook](#)

Lähteet:

Yle 4.1.2022, Metsästysrautojen kieltämistä vaativa kansalaisaloite etenee eduskuntaan (viitattu 10.1.2022): <https://yle.fi/uutiset/3-12259047>

Suomen juutalaisten seurakuntien keskusneuvoston lausunto aikaisempaan hallituksen edistykseen:

<https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/JulkaisuMetatieto/Documents/EDK-2018-AK-224901.pdf>

Pew-tutkimuskeskuksen raportti: <https://www.pewforum.org/2019/07/15/a-closer-look-at-how-religious-restrictions-have-risen-around-the-world/>